

SATA YKSI- VUOTIAS

JOLLA MIELES-
TÄÄN OLI LIIKAA
MIELESSÄÄN

WSOY

JONAS JONASSON

Jonas Jonasson
SATAYKSIVUOTIAS

JOLLA MIELESTÄÄN OLI
LIIKAA MIELESSÄÄN

Suomentanut Kari Koski

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Jonas Jonassonilta aiemmin suomennetut romaanit:

Satavuotias joka karkasi ikkunasta ja katosi,

suom. Raija Rintamäki (WSOY 2011)

Lukutaidoton joka osasi laskea,

suom. Laura Jänisniemi (WSOY 2014)

Murhaaja-Anders ja hänen ystävänsä,

suom. Laura Beck (WSOY 2016)

RUOTSINKIELINEN ALKUTEOS

Hundraettåringen som tänkte att han tänkte för mycket

© Jonas Jonasson, 2018

First published by Piratförlaget, Sweden.

Published by agreement with Brandt New Agency.

Suomennoksen © Kari Koski ja WSOY 2019

ISBN 978-951-0-43697-4

PAINETTU EU:SSA

Esipuhe

OLEN JONAS JONASSON, ja taidan olla nyt selityksen velkaa.

Kirjalle satavuotiaasta, joka kiipesi ulos ikkunasta ja katosi, ei ikinä pitänyt tulla jatko-osaa. Monet olisivat halunneet sellaisen, varsinkin itse päähenkilö, Allan Karlsson, joka haahuili sisimmässäni milloin missäkin ja muistutti olemassaolostaan aina kun häntä huvitti.

»Herra Jonasson», hän saattoi sanoa kuin tyhjästä, kun istuin omissa ajatuksissani. »Onko herra Jonasson jo muuttanut mieltään? Eikö meidän pitäisi lähteä pikku keikalle ennen kuin tulen oikeasti vanhaksi?»

Mutta kun ei pitänyt. Olin jo sanonut sanottavani vuosisadasta, joka oli kenties surkein kaikista. Olin ajatellut, että jos muistuttaisimme toisiamme 1900-luvun epäonnistumisista, se ehkä auttaisi muistamaan, emmekä yhtä helposti tekisi aina-kaan samoja virheitä uudelleen. Paketoin tämän viestini lämmöllä ja huumorilla. Pian kirja oli levinnyt kaikkialle maailmaan.

Hitot se maailmaa teki yhtään paremmaksi.

Aika kului. Allan lakkasi pitämästä ääntä itsestään, ja ihmiskunta raahusti eteenpäin tai mihin suuntaan se sitten raahustikaan. Koko ajan sattui kaikenlaista mikä sai minut tuntemaan yhä vahvemmin, että maailmassa oli enemmän vialla kuin koskaan. Ja minä vain katselin vierestä.

Sitten jossain sisimmässäni syntyi taas tarve päästä sano-
maan jotain, omalla tavallani. Tai Allanin tavalla. Eräänä päivänä
huomasin kysyväni Allanilta, oliko hän yhä mukana matkassa.

»Täällä ollaan», hän sanoi. »Mitähän herra Jonassonilla
mahtaa olla sydämellään näin pitkän ajan kuluttua?»

»Tarvitsen sinua», minä sanoin.

»Mitä varten?»

»Kertomaan miten asiat ovat, ja epäsuorasti, miten niiden
pitäisi olla.»

»Mitenkö kaiken pitäisi olla?»

»Suurin piirtein.»

»Kai herra Jonasson tajuaa, ettei siitä ole mitään apua?»

»Kyllä, kyllä tajuan.»

»No hyvä. Mukana ollaan», satavuotias sanoi.

Niin, oli vielä yksi juttu. Tämän romaanin tapahtumat sijoit-
tavat nykyaikaan ja lähitulevaisuuteen. Käytän tarinassa eräitä
julkisia poliittisia johtajia ja heidän välittömään lähipiiriinsä
kuuluvia henkilöitä. Useimmat esiintyvät kirjassa omalla
nimellään. Toisia olen säästänyt.

Koska johtajat voivat katsella tavallista kansaa pikemminkin
alas- kuin ylöspäin, on vain oikeus ja kohtuus päästä vähän
piiruilemaan heille. Eivät he todennäköisesti ole tavallisia ihmi-
siä kummempia ja ansaitsevat sellaisina kaiken kunnioituk-
sen. Kaikille näille merkkihenkilöille haluan sanoa: Anteeksi.
Ja: Hyväksykää tilanne. Kaikki voisi olla pahemminkin. Sekä:
Entä jos onkin?

Jonas Jonasson

Indonesia

KENEN TAHANSA luulisi olevan tyytyväinen, jos saisi viettää luksuselämää paratiisisaarella. Mutta Allan Karlsson ei ollut koskaan ollut kuka tahansa, eikä hänellä sadannenensimmäisen elinvuotensa aikana ollut aikomusta sellaiseksi ruvetakaan.

Jonkin aikaa kävi mainiosti laatuun istua vain hiljaa aurinkotuolissa päivänvarjon alla ja tilailla erivärisiä drinkkejä nenän eteen tarjoiltavaksi. Varsinkin kun paras ja ainoa ystävä, parantumaton rötöstelijä Julius Jonsson istui vieressä.

Mutta pian vanhaa Juliusta ja vielä paljon vanhempaa Allania alkoi kyllästyttää, kun ei ollut muuta tekemistä kuin nautiskella miljoonista, jotka he olivat sattuneet saamaan matkalaukussa mukaansa Ruotsista.

Ei nautiskelussa sinänsä ollut mitään vikaa. Se vain kävi kovin yksitoikkoiseksi. Julius yritti vuokrata sataviisikymmentä jalkaa pitkän huvijahdin henkilökuntineen, jotta hän ja Allan voisivat istuskella etukannella virvelöimässä. Se olisi ollut mukavaa vaihtelua, jos he vain olisivat pitäneet kalastuksesta. Tai edes kalaruoista. Käytännössä purjehtiminen huvijahdilla olisi merkinnyt sitä, että ystävykset olisivat tehneet kannella aivan samaa mitä olivat jo oppineet tekemään rannalla. Nimittäin eivät yhtään mitään.

Allan vuorostaan keksi lennättää Harry Belafonten Yhdysvalloista laulamaan kolme kappaletta Juliuksen syntymä-

päivänä, ihan vain siksi, että rahaa oli liikaa ja tekemistä liian vähän. Harry jäi päivälliselle, vaikkei saanutkaan siitä lisämaksua. Kaiken kaikkiaan koko ilta poikkosi totutusta.

Allan oli päätynyt Belafonteen sillä perusteella, että Julius oli viehtynyt uuteen, nuorekkaampaan musiikkiin. Julius arvosti elettä ja jätti mainitsematta, että kyseinen artisti oli ollut nuori viimeksi toisen maailmansodan lopussa. Olihan tämä Allanin rinnalla kuitenkin pelkkä poikanen.

Vaikka maailmantähden Balin-vierailu olikin vain yksitäinen väriläiskä tasaisen harmaan arjen keskellä, se jätti jälkensä Allanin ja Juliuksen elämään pitkälle tulevaisuuteen. Ei sen vuoksi mitä Belafonte oli laulanut tai sanonut. Vaan sen vuoksi mitä hänellä oli ollut mukana ja minkä parissa hän oli viihtynyt koko aamiaisen ennen kotimatkaansa. Se oli jonkinlainen koje. Musta littana, jonka toisella puolen näkyi puoliksi syöty omena ja toisella näyttöruutu, johon syttyi valo kun sitä painettiin. Harry paineli painamistaan. Ja murahteli tuon tuostakin. Kunnes häneltä pääsikin tirskahdus. Minkä jälkeen hän taas murahti. Allan ei ollut koskaan ollut luonteeltaan utelias, mutta kaikella oli rajansa.

– Minun asianihan ei ole tonkia nuoren herra Belafonten yksityisasioita, mutta rohkenen silti kysyä, mitä hän oikein puuhaa. Tapahtuuko tuossa jotain... niin, tuossa noin?

Harry Belafonte tajusi, ettei Allan ollut koskaan ennen nähnyt tablettitietokonetta, ja esitteli sitä innoissaan. Littanalta saattoi katsoa mitä maailmassa tapahtui, mitä oli jo tapahtunut ja mitä oli tapahtumaisillaan seuraavaksi. Kun ruutua paineltiin, näkyviin tuli kaikenlaisia kuvia ja videoita mitä kuvitella saattaa. Ja sellaistaakin mitä ei saattanut. Muista painikkeista saatiin musiikkia. Ja toisista taas littana rupeesi puhumaan. Se oli näköjään nainen. Siri.

Aamiaisen ja laite-esittelyn jälkeen Belafonte keräsi kokoon pikku kassinsa, mustan tablettinsa ja itsensä ja lähti lentokentälle palatakseen kotiin. Allan, Julius ja hotellinjohtaja vilkuttivat hyvästiksi. Taiteilijan taksi oli hädin tuskin ehtinyt pois näkyvistä, kun Allan kääntyi johtajan puoleen ja pyysi tätä järjestämään samanlaisen tabletin, jonka ääressä Harry Belafontekin oli istuskellut. Vaihtuva sisältö oli ollut satavuotiaasta huvittavaa, ja se oli enemmän kuin juuri mistään muusta saat-
toi sanoa.

Johtaja oli juuri palannut Jakartassa pidetystä hotelli-palvelukonferenssista, jossa hänelle oli teroitettu, ettei henkilökunnan tärkein tehtävä ollut täyttää asiakkaiden toiveita vaan ylittää ne. Lisättäköön vielä, että herrat Karlsson ja Jonsson olivat olleet kaksi parhaimpiin kuulunutta asiakasta Balin matkailuhistoriassa. Siksi ei ollutkaan ihme, että johtajalla oli jo seuraavana päivänä tablettitietokone valmiina Karlssonin käyttöön. Ja lisäksi vielä matkapuhelin. Bonuksena.

Allan ei halunnut vaikuttaa kiittämättömältä ja jätti siksi sanomatta, ettei puhelimesta ollut hänelle hyötyä, koska kaikki, joille hän olisi voinut kuvitella soittavansa, olivat maanneet haudassa jo viisikymmentä vuotta tai kauemminkin. Paitsi tietenkin Julius. Jolla itsellään ei ollut mitään mihin vastata. Olkoonkin, että juuri se asia saatiin hoitumaan.

– Tästä saat, Allan sanoi ystävälleen. – Se on oikeastaan johtajan lahja minulle, mutta minulla ei ole ketään muuta jolle soittaa kuin sinä, ja tähän saakka sinulla ei ole ollut mitään mihin vastata.

Julius kiitti ystävällisyydestä. Ja jätti huomauttamatta, ettei Allan edelleenkään voinut soittaa hänelle, joskin päinvastaisesta syystä.

– Kunhan et vain hukkaa sitä, Allan sanoi. – Se näyttää kaltilta. Kyllä ennen oli paremmin, kun puhelimet oli kiinnitetty johdolla seinään, niin että tiesi mistä ne löytää.

Mustasta tabletista tuli Allanin rakkain kapistus. Sen käyttö oli vieläpä ilmaista, sillä hotellinjohtaja oli antanut Denpasarin tietokoneliikkeen henkilökunnalle ohjeen valmistella tablettitietokone ja puhelin kaikkien taiteen sääntöjen mukaisesti. Se merkitsi muun muassa sitä, että sim-kortti yhdistettiin hoteliin, jonka yhteenlasketut puhelinkustannukset kaksinkertaistuivat, eikä kukaan tiennyt miksi.

Satavuotias perehtyi merkillisen kapineen toimintaan ja ehti aamulla hädin tuskin herätä, kun pani sen jo päälle nähdäkseen mitä juuri kuluneen yön aikana oli tapahtunut. Pienet ja ihastuttavat uutiset maailman eri kolkista olivat hänestä hauskipia. Kuten se, kuinka Napolissa sata lääkäriä ja sairaanhoitajaa oli käynyt vuorotellen leimaamassa toisensa työpaikalle ja pois sieltä, niin ettei kenenkään tarvinnut tehdä töitä mutta kaikki saivat palkan. Tai se, kuinka Romaniassa oli passitettu korruption vuoksi telkien taakse niin paljon valtion virkamiehiä, että maan vankilat olivat täyttyneet. Ja että vielä vapaana olleet virkamiehet olivat päättäneet ratkaista ongelman laillis-tamalla korruption, jotta ei tarvitsisi rakentaa uusia vankiloita.

Allanin ja Juliuksen aamurutiinit menivät uuteen uskoon. Vanhoihin oli kuulunut, että Allan aloitti joka ikisen aamiaisen valittamalla ystävänsä äänekkäästä kuorsauksesta, joka kantautui seinän läpi. Se oli osa uusiakin rutiineja mutta sillä lisäyksellä, että Allan selvitti mitä oli löytänyt tabletistaan sitten viime kerran. Lyhyet uutispäivitykset olivat ensi alkuun Juliuk-

sen mieleen etenkin siksi, että ne veivät huomiota kuorsaamiselta. Hän ihastui saman tien romanialaisten ideaan tehdä laittomasta laillista. Ajatella kuinka paljon helpompaa olisi rötötellä sellaisessa yhteiskunnassa.

Mutta Allan kitki hänestä pian sellaiset kotkotukset, sillä jos rötöstely olisi laillista, se tekisi samalla lopun koko käsitteestä. Julius oli ollut jo ehdottamaisillaan, että hän ja Allan lähtisivät Balilta ja muuttaisivat Bukarestiin, mutta hänen intonsa lopahti saman tien. Pikkurötösten viehätyshän liittyi pääasiassa siihen, että niissä huijattiin jotain joltakulta, joka sai ansionsa mukaan tai ei ainakaan kärsinyt rikoksesta liian pahasti. Ellei huijaamista voinut enää pitää vilunkina, mitä sitten jäi jäljelle?

Allan lohdutti häntä sanomalla, että romanialaiset olivat varmaan rynnänneet sankoin joukoin kaduille protestoimaan poliitikkojen ja virkamiesten suunnitelmia vastaan. Tavallisella romanialaisella ei ollut samanlaista taipumusta filosofointiin kuin heidän päättäjillään. Hän järkeili niin, että varastelijat piti panna lukkojen taakse titteliin ja asemaan katsomatta ja riippumatta siitä, oliko lukkojen takana mitään minne heidät passittaa.

Aamiaispöydän ääressä balilaisessa hotellissa käydyissä keskusteluissa päädyttiin yhä useammin puhumaan siitä, minne päin maailmaa Juliuksen ja Allanin pitäisi lähteä, kun elämä nykyisessä olinpaikassa oli käynyt niin yksitoikkoiseksi. Kun aamun pääuutinen oli se, että pohjoisnavalla kuului olevan kaksikymmentä astetta normaalia lämpimämpää, Allan mietti, voisiko se olla yksi vaihtoehto.

Julius ahtoi suuhunsa paistettuja nuudeleita, pureskeli huolellisesti ja sanoi, ettei uskonut Pohjoisnavan sopivan hänelle

eikä Allanille. Varsinkaan, jos jää oli sulamassa. Julius vilustui, jos hänen jalkansa kastuivat. Sitä paitsi siellä oli jääkarhuja, eikä Julius tiennyt jääkarhuista muuta kuin sen, että ne näyttivät syntymästään asti heräävän joka aamu väärällä jalalla. Balin käärmeet sentään pelkäsivät ihmisiä.

Allan sanoi, ettei kaiketi ollut ihme, että jääkarhu tuli pahalle päälle, kun jää sulii jalkojen alta. Jos todella huonosti kävisi, sen ei varmaan auttanut kuin kävellä hyvän sään aikana kiinteälle maaperälle. Siinä tapauksessa Kanadaan, sillä Yhdysvallat oli saanut taas uuden presidentin – oliko Allan jo kertonut siitä Juliukselle? Eikä uusi presidentti päästänytkään rajan yli ketä tahansa.

Kyllä vain, Julius oli kuullut puhuttavan Trumpista. Se hänen nimensä oli. Jääkarhu oli kylläkin valkoinen mutta ennen kaikkea ulkomaalainen. Siksi sen ei kannattanut elätellä turhia toiveita.

Allanin mustalla tabletilla näkyvissä uutisissa oli sellainen erityispiirre, että niitä oli sekä suuria että pieniä. Ikävä kyllä enimmäkseen suuria. Allan etsi kaikkea pientä ja pittoreskia, mutta kaikki muu tuli kaupan päälle. Hyttysiä ei voinut siivittää kameleiden joukosta.

Ensimmäisten sadan elinvuotensa aikana Allan ei ollut koskaan pohdiskellut elämää laajemmasta näkökulmasta. Nyt hänen uusi leikkikalunsa kertoi, että maailma oli aivan kammostava. Ja palautti hänen mieleensä, että hän oli aikoinaan toiminut oikein kääntäessään sille selkensä ja keskittymällä vain omiin asioihinsa.

Hän muisteli varhaisimpia vuosiaan juoksupoikana Flenin ruutitehtaassa. Siellä puolet työläisistä haikaili vapaa-ajallaan punaista vallankumousta ja toinen puolisko kauhisteli Kiinan

ja Japanin uhkaa. Huolta keltaisesta vaarasta ruokkivat romaanit ja kirjoitukset, joissa kaikissa maalailtiin kauhukuvia siitä, kuinka valkoinen maailma joutuisi keltaisen nielemäksi.

Allania itseään senttyypiset vivahde-erot eivät kiinnostaneet, ja samalla tiellä hän jatkoi myös selvittyään toisesta maailmansodasta, jossa ruskeasta oli tullut rumin kaikista väreistä. Se jäi häneltä huomaamatta aivan kuten seuraavakin kerta, kun väki kerääntyi seuraamaan aatteellisia iskulauseita. Sillä kertaa haikailtiin johonkin, ei mistään pois. Maailmanrauha, kukalliset Volkswagen-bussit ja joissakin tapauksissa myös hasis olivat suurta huutoa. Kaikki rakastivat kaikkia, paitsi Allan, joka ei rakastanut ketään eikä mitään. Paitsi kissaansa. Ei hän katkera ollut, hän vain oli.

Kukkaisaika kesti siihen asti, kunnes Margaret Thatcher ja Ronald Reagan tarttuivat kumpikin tahollaan vallan kahvaan. Heidän mielestään oli kätevämpää rakastaa itseään ja omaa menestystään. Jos nyt suoralta kädeltä piti tykätä huonoa jostain, niin sitten ryssästä. Muutakaan merkittävää uhkaa ei ollut, ja kun Reagan teki lopun neuvostokommunismista pelkästään *puhumalla* avaruudesta lähetettävistä ohjuksista, kaikkien elämä oli yhtä onnea ja auvoa, paitsi sillä puolikkaalla ihmiskunnasta, joilta puuttui jokapäiväinen leipä, sekä muutamalla tuhannella brittiläisellä kaivostyöläisellä, joilla ei enää ollut kaivosta johon mennä. Uutta oli se, että nyt ei tarvinnut ylettömästi välittää lähimmäisestään, kunhan vain jotenkuten sieti häntä. Ja siedettiin hän sitä, kunnes tuuli kääntyi uudelleen.

Ehkä hieman yllättäenkin ruskea väri hivuttautui takaisin. Tällä kertaa ei Saksassa, ainakaan ensi alkuun. Eikä toiseksi. Sen sijaan monissa muissa maissa. Yhdysvallat ei ollut ensimmäinen, mutta pian siitä tuli suurin vastavalitun presi-

denttinsä ansiosta. Vaikea sanoa, kuinka ruskea hän oli sielustaan, se kun tuntui vaihtelevan päivästä toiseen. Nyt ei kuitenkaan riittänyt, että oma apu oli paras apu, nyt piti oikein korostaa, kuinka ulkopuoliset uhkasivat sitä länsimaista, valkoista elämää, jonka me kaikki olimme itsellemme ansainneet.

Allan oli halunnut mustasta tabletistaan puhtaasti viihdelaitteen, mutta hänen oli vaikea ummistaa silmiään yhteyksiltä, joita asioiden välillä alkoi heti hahmottua. Hän harkitsi heittävänsä tabletin menemään. Hän pysytteli erossa siitä kokonaisen päivän. Ja toisenkin. Mutta joutui vastahakoisesti tunnistamaan, että oli jo myöhäistä. Mies, joka oli muita enemmän yrittänyt olla murehtimatta asiain tilaa, oli ruvennut murehtimaan asiain tilaa.

- Kirottua, hän jupisi itsekseen.
- Mitä nyt? Julius kysyi.
- Ei mitään. Muuta kuin mitä juuri sanoin.
- Kirottua?
- Niin.

Indonesia

KUN ALLAN oli sopeutunut ajatukseen, että yhteiskunnalliset asiat olivat pikkuhiljaa alkaneet kiinnostaa häntä vähän laajemminkin, hänen musta tablettinsa pääsi taas entiseen arvoonsa. Se toivotti hänet tervetulleeksi takaisin kertomalla uutisen norjalaisesta, jolla oli ikioma järvi, ja siinä tämä norjalainen oli ruokkinut särkiä ja lahnoja karoteenia sisältävillä pelleteillä. Kun järvessä elävät hauet sitten söivät hänen ruokimiaan kaloja, niiden liha muuttui punaiseksi, minkä jälkeen norjalainen onki ne järvestä, fileerasi ja myi lohena. Hän minimoi riskit viemällä kalahuijauksensa tuotteet Namibiaan, mutta kuinka ollakaan, siellä tietysti asui eläkkeelle jäänyt oslolainen terveystarkastaja. Tarkastaja teki hälytyksen, norjalainen passitettiin telkien taakse ja lohien hinta Lounais-Afrikassa palasi normaalille tasolle.

Siitä se sitten jatkui. Musta tabletti sai Allanin taas nauttimaan elämästään. Mutta Julius oli edelleen turhautunut. Olihan kulunut *kuukausia* siitä kun hän oli viimeksi päässyt tekemään pienintäkään rötöstä. Viimeisinä vuosinaan pikkurikollisena Ruotsissa hänellä oli ollut lievempi muunnelmansa norjalaisesta haukilohesta. Hän oli tuonut maahan vihanneksia kaukaisista maista, pakkauttanut ne uudelleen ja myynyt ruotsalaisina. Näin saattoi tienata suuria summia. Pohjoisen viileä ilmasto ja aurinko, joka ei koskaan laskenut, sai tomaa-

tit ja kurkut kypsymään hitaasti, ja niistä tuli maukkaudeltaan maailman huippuluokkaa. Tai kuten 1800-luvulla elänyt runoilija Carl Jonas Love Almqvist asian ilmaisi: »Vain Ruotsissa ruotsalaisia karviaisia kasvaa».

Karviaiset sinänsä eivät Juliusta kiinnostaneet, niiden kysyntä oli liian pieni. Mutta vihreä parsa oli toinen juttu. Kun kevät kääntyi alkukesäksi, ihmiset olivat valmiita maksamaan parsanipusta nelin- tai viisinkertaisenkin summan, kunhan se vain oli ruotsalaista.

Julius Jonssonin ruotsalaiset parsat laivattiin siihen aikaan aina Perusta asti. Kauppa kävi pitkään hyvin. Mutta sitten yksi Jonssonin välikäsistä innostui liikaa ja rupesi myymään gotlantilaista parsaa Tukholman Hötorgetilla ainakin viisi viikkoa ennen kuin sitä olisi ollut saatavilla edes Gotlannissa. Se herätti huhuja väärinkäytöksistä, ja silloin Ruotsin elintarvikeviranomaisetkin havahtuivat. Äkkiä tarkastuksia alettiin pitää sekä silloin että siellä missä ei pitänyt. Julius menetti lyhyessä ajassa kokonaiset kolme perulaista parsaerää, jotka takavarikoitiin ja tuhottiin lain nimessä. Sen lisäksi hänen välikätensä – toisin kuin Julius itse – toimitettiin lukkojen taakse. Sellainen on välikäden osa elämässä.

Mutta vaikka lain pitkä käsi ei tavoittanutkaan koko jutun aivoja, Juliuksen mielenkiinto lopahti. Hän oli kyllästynyt siihen, että Ruotsista oli tullut niin kohtuuttoman kunnollinen. Kuka oli koskaan kuollut syötyään perulaista parsaa?

Ei, rehellisten rötöstelijöiden oli jo pitkään ollut turha yrittää. Sen sijaan Julius päätti jäädä eläkkeelle. Hän valmisti pikkuisen kotipolttoista, kaatoi salaa hirven jos toisenkin, lainasi naapurin sähköä lupaa kysymättä mutta eipä juuri muuta. Ei ennen kuin muuan satavuotias ukko sattui odottamatta koputtamaan hänen ovelle. Ukko sanoi olevansa Allan, ja hänellä

oli mukanaan varastettu matkalaukku, jonka he avasivat yhdessä nautittuaan mukavan päivällisen snapsin kera. Kävi ilmi, että laukussa oli rahaa monta miljoonaa.

Näin yksi asia johti toiseen, ja toinen kolmanteen. Julius ja Allan karistivat kintereiltään ne toinen toistaan sitkeämmät tyypit, jotka halusivat rahansa takaisin, ja päätyivät Balille, missä he nyt hankkiutuivat tasaiseen tahtiin eroon kaikesta.

Allan huomasi, kuinka Julius vaelsi pää painuksissa. Hän yritti innostaa pitkästynttä ystäväänsä, luki mustalta tabletiltaan ääneen erinäisistä moraalittomuuksista eri puolilta maailmaa. Romania, Italia ja Norja oli jo hoidettu. Etelä-Afrikan presidentti Zuma onnistui myös pääsemään kokonaisen aamiaisen aiheeksi rakennutettuaan itselleen sekä yksityisen uima-altaan että teatterin veronmaksajien rahoilla. Muuan ruotsalainen iskelmä kuningatar sai niin ikään ansaitsemansa huomion kirjattuaan leninkinsä ja kahdeksantoista paria kenkiä veroilmoituksessaan työmatkaksi.

Mutta Julius oli aina vain allapäin. Hän tarvitsisi jotain tekemistä ennen kuin masentuisi toden teolla.

Sataan vuoteen Allan ei ollut huolestunut juuri mistään, ja nyt hänen teki pahaa katsella, kuinka hänen ystävänsä kipinä hiipui. Täytyihän maailmassa olla jotain, mikä saisi hänet innostumaan?

Sen pitemmälle hän ei ehtinyt mietteissään, kun sattuma puuttui peliin. Se tapahtui eräänä iltana, kun Allan oli jo kömpinyt sänkyyn, kun taas Juliuksesta tuntui, että hänellä oli vielä sielussaan murheita turrutettavana. Hän istahti hotellin baariin ja tilasi lasillisen paikallista *arakia*. Se oli valmistettu riisistä ja sokeriruo'osta, maistui rommilta ja oli niin väkevää, että kyöneleet nousivat silmiin. Julius oli oppinut, että yksi

lasillinen himmensi surut ja toinen lasi karkotti ne pois. Saa-dakseen hieman hajurakoa hän otti yleensä kolmannenkin ennen nukkumaanmenoa.

Illan ensimmäinen lasi oli tyhjennetty ja toinen hyvää mat-kaa menossa, kun Juliuksen aistit avautuivat sen verran, että hän huomasi ettei ollutkaan salissa yksin. Kolmen tuolin päässä istui keski-ikäinen aasialaismies niin ikään lasi *arakia* kädessä.

– Skool, Julius sanoi hillityn kohteliaasti ja kohotti lasiaan.

Mies hymyili vastaukseksi, minkä jälkeen molemmat kumosivat lasinsa ja irvistivät.

– Nyt kaikki alkaa selvitä, mies sanoi, ja hänen silmänsä olivat yhtä lailla kyynelissä kuin Juliuksenkin.

– Ensimmäinen vai toinen? Julius kysyi.

– Toinen, mies vastasi.

– Sama täällä.

Julius ja mies siirtyivät lähemmäksi toisiaan ja ottivat yksissä tuumin kolmannen lasillisen samaa lajia.

He rupattelivat hetken, ja sitten mies päätti esittäytyä:

– Simran Aryabhat Chakrabarty Gopaldas, hän sanoi.

– Hauska tutustua!

Julius katsoi miestä, joka oli juuri sanonut nimensä. Ja hänellä oli sen verran *arakia* ruumiissaan että hän sanoi mitä ajatteli.

– Ei kai sellaista nimeä voi ollakaan?

Kyllä voi. Varsinkin jos oli intialaista syntyperää. Sim-ran ja niin edelleen oli päätynyt Indonesiaan sen jälkeen, kun hänelle oli sattunut onneton tapaus aivan liian ymmärtämätö-män miehen tyttären kanssa.

Julius nyökkäsi. Tytärten isät saattoivat olla ymmärtämät-ömämpiä kuin juuri kukaan muu. Mutta ei kai hänellä sen

takia ollut sellainen nimi, jonka lausumiseen kului kokonaisen aamupäivä?

Mies, jonka nimi oli mikä oli, näytti suhtautuvan käytännönläheisesti oman henkilöllisyytensä merkitykseen. Tai sitten hänellä vain oli huumorintajua.

– Mikä minun nimeni sitten pitäisi sinun mielestäsi olla?

Julius viihtyi intialaisen maanpakolaisen seurassa. Mutta jos heidän olisi tarkoitus ruveta yksin tein ystäviksi, tuollainen nimirimpu ei vain käynyt laatuun. Nyt piti tarttua tilaisuuteen.

– Gustav Svensson, Julius sanoi. – Se on hyvä nimi, sopii suuhun ja on helppo muistaa.

Mies sanoi, ettei hänelle ollut koskaan tuottanut vaikeuksia muistaa Simran Aryabhat Chakrabarty Gopaldasiakaan, mutta siitä hän oli samaa mieltä, että Gustav Svensson kuulosti hienolta.

– Se on ruotsalainen, eikö niin? hän kysyi.

Jep, Julius nyökkäsi taas. Sen ruotsalaisempaa ei olekaan.

Juuri siinä ja silloin hänen päässään alkoi itää uusi liikeidea.

Julius Jonsson ja Simran jotain löysivät toisensa toden teolla, kun kolmas lasi *arakia* alkoi nousta päähän. Ennen kuin ilta oli ohi, molemmat päättivät tavata uudelleen. Samassa paikassa, samaan aikaan, seuraavana iltana. Sen lisäksi Julius päätti, että mahdottoman nimisestä miehestä tulisi Gustav Svensson. Simran Aryabhat Chakrabarty Gopaldasille asia oli yhden-tekevä. Hänen siihenastinen nimensä kun ei ollut tuottanut hänelle mainittavammin onnea.

Ukot jatkoivat samaan tapaan monta iltaa peräjälkeen. Intialainen tottui uuteen kutsumanimeensä. Pitikin siitä.

Hän oli kirjautunut hotelliin vanhalla nimellään samana päivänä kun he tapasivat, ja jäi sen jälkeen asumaan siksi aikaa, kun hän ja Julius punoivat suunnitelmia tulevasta yhteistyöstä. Kun hotellinjohtaja ilmoitti yhä äänekkäämmin haluavansa maksun intialaisen asiakkaansa oleskelusta, Gustav kertoi Juliukselle aikovansa livistää paikasta pysyvästi. Maksamatta. Ja selittämättä. Hotellin johto ei kuitenkaan ikinä ymmärtäisi, ettei Gustavia voinut panna vastuuseen Simranin laskusta.

Julius sen sijaan ymmärsi. Milloin Gustav oli ajatellut livistää?

– Mieluiten vartin kuluttua.

Julius ymmärsi senkin. Hän ei kuitenkaan halunnut menettää uutta ystäväänsä, ja siksi hän antoi tälle puhelimen, jonka oli itse saanut Allanilta.

– Ota tämä niin sinut voi tavoittaa. Soitan sinulle huoneesta. Lähde nyt. Mene keittiön kautta, niin minä tekisin.

Gustav noudatti Juliuksen neuvoa ja häipyi. Myöhemmin samana iltana hotellinjohtaja ilmaantui paikalle harhailtuaan yli tunnin siellä täällä etsimässä intialaista, nyttemmin kadonnutta asiakastaan.

Julius ja Allan istuivat rannalla ihastelemassa auringonlaskua kumpikin mukavassa tuolissaan asiaankuuluvine juomineen. Johtaja pyysi anteeksi tunkeilevaa käytöstään. Mutta hänellä oli kysymys.

– Onko herra Jonsson sattunut näkemään asiakastamme Simran Aryabhat Chakrabarty Gopaldasia? Olen pannut merkille, että olette olleet viime aikoina paljon tekemisissä keskenne tässä majoitusliikkeessä.

– Ketä ihmeen Simrania? Julius kysyi.

KUN SATAYKSI- VUOTIAS IKÄVYSTY ALKAA TAPAHTUA!

ALLAN KARLSSONIN JA JULIUS JONSSONIN pakkolasku kuumailmapallolla Intian valtameren onnistuu yli odotusten. Eipä aikaakaan, kun ystävykset löytävät itsensä Pohjois-Koreasta. Muutamassa kuukaudessa Allan onnistuu aiheuttamaan hämminkiä ja sekasortoa peräti neljässä maanosassa. Hän muun muassa vetää Kim Jong-unia nenästä, soittaa suutaan Donald Trumpille, kirjoittaa ihailijakirjeen Angela Merkelille ja saa käsiinsä neljäsataaneljä kiloa afrikkalaista uraania. Hänen edesottamuksistaan Intian valtameressä laaditaan seitsemänkymmentäkaksisivuinen raportti.

Rakastettava Allan Karlsson, joka satavuotiaana karkasi ikkunasta ja katosi, tunnetaan maailmanlaajuisesti ainutlaatuisesta kyvystään olla vastamatta kysymyksiin sekä taipumuksestaan päätyä väärään paikkaan väärään aikaan. Jo satayksi vuotta putkeen.

